

Садити яблуні

Ірина Гарець

Контактна інформація: garcniza40@gmail.com

Я погоджуюся на публікацію на сайті Укрдрамахаб. Мою п'єсу використовувати тільки за моєї згоди.

A play commissioned with a grant from Philip Arnoult's Center for International Theater Development (U.S.)

Карликові породи яблунь. Вони займають менше місця і підходять під мій зріст. Навесні квітують і пахнуть, я зможу підходити і нюхати, не користуючись драбиною. А восени — збирати солодкі плоди. Джерела в Інтернеті говорять, що плоди будуть вже на третій рік, від посадки саджанців. Я почекаю. Головне домовитися із сусідом. У нього — трактор, а в нас — занедбана заросла земля. Ми нещодавно купили будинок у селі зі землею. Усі сили кинули на ремонт хати і не чіпали землю. Довго вирішували, що ж тут буде рости.

Відстань між деревами повинна бути 3 метри, глибина посадкової ями — 70 см.

Уявляєш, каже чоловік, вони просто діти, які грають у війну. Стоїмо собі спокійно, зоряна ніч, раптом чуємо — сирени, повітряна тривога. «Дрони, дрони», - кричать чоловіки і починають гасати на машині по цілому селі. Я кажу, люди, то зірки, то мерехтіння зірок. «Дрони, дрони, вони рухаються», — заперечують пацани. Знайшов їм статтю у Вікіпедії про мерехтіння зірок, скинув у загальний чат територіальної оборони. Дивися, що пишуть тепер. Він сміється і протягує мені телефон з відкритим чатом у вайбері, де чоловіки з територіальної оборони дізнаються про свій час чергування, свою команду і діляться новинами.

Насправді я соромлюся підійти до сусіда і просто так запитати: Ви зораєте нам землю? Звісно за гроші. Ті, хто нам продавали хату, колишні господарі казали, що ви завжди допомагали. Допоможіть нам. Навіть коли з трирічною онукою проходила повз його хату, і побачила його і його трактор — не наважилася. Тільки привіталася. У цьому селі таке ніжне вітання один до одного. Діти кажуть замість вітаю, або добрий день — «Щастя, здоров'я». Дорослі додають: «Дай Бог здоров'я». Я поки кажу: «Добрий день», або «Добрий вечір». Але я навчуся. Йдемо ми з моєю Варюлькою, побачили сусіда, привіталися і зустріли черв'яка. Довгий, товстий повз через дорогу. Маленька вирішила, що йому загрожує небезпека, бо їздять машини і ми майже годину спостерігали як черв'як поволі скорочувався – пересувався і просили машини його об'їжджати. Так черв'як дістався з протилежного боку дороги і заліз під листя. Варя задоволено пішла гуляти зі мною далі. Вона дуже розумна на свій вік. І може розказувати дивні речі.

-Де твоя мама? — питає вона мене.

-Померла, — відповідаю.

- А хто ж тебе буде обіймати і жаліти?

А потім заявила, що пам'ятає, як це бути мертвою. Я, каже, була мертвою, не могла рухати ніжками і ручками. І не бачила нічого.

Не плачу, сліз немає, тільки люта злість. Уява малює картинку, що в багатоповерховий будинок моїх дітей летить касетна бомба і вбиває мого зятя, доньку, мою Варю і мого маленького Орчика, якому немає ще й року.

Верхній шар ґрунту відкидайте окремо, потім землю змішайте з торфом і перегноем, додайте в суміш суперфосфату і деревної золи. Всередину ямки вбийте кілок, додайте ґрунтосуміш. А потім додайте

землі з верхнього шару. У центрі ямки розмістить саджанець і розправте коріння. Дуже важливо, щоб коріння не торкалося добрив, воно може обпекти ніжне коріння дерева.

А ще, каже чоловік, дійшли до моїх бійців чутки, що висадився російський десант. Знову збудження, плани, як будуть його знешкоджувати. Потім прийшло усвідомлення, що в них навіть рушниць немає. Тоді почали обдумувати, що ж робити. Я запропонував взяти вила і поставити держак на землю, гостріями догори. Нехай сраками насаджуються.

Я поїду до вас на танку, каже мій дядя з Москви, ви фашисти і нацисти. Вас треба знешкодити. Так, мій дядя Саша, жінки у пологовому будинку в Маріуполі з немовлятами — це головний ваш ворог. Ви знищили осередок фашизму і нацизму у нашій країні. І бабусі, які сидять по підвалах в Охтирці, і маленькі діти, яких ви вбили, і люди з інвалідністю, які не мають доступу до ліків.

Не плачу. Кажуть, легше, коли сльози течуть, навіть корисно.

У нас спокійний регіон. У нас періодично лунають сирени, але поки не бомбили. Я навіть відчуваю провину, що мою сестру в Харкові бомблять, в Києві рідних людей бомблять, намагаюся не думати про багато місць, де люди на межі гуманітарної катастрофи, без води їжі, ліків, де від зневоднення помирають діти. Майже кожен день я приймаю біженців. Втомлених з наляканими очима. Один п'ятирічний хлопчик попросив увімкнути мультфільм. Сидів спокіно, дивився, раптом в мультфільмі прозвучала музика, схожа на сирену, дитина підхопилася і залізла під ліжку. «Мама», — жалібно плакав він. Потім таких дітей і дорослих було багато. У мене не встигає висихати постіль, в мене не закінчується процес приготування їжі. У мене закінчуються внутрішні ресурси.

Втома. А я не плачу. Немає сліз.

Після посадки в ґрунт навколо саджанців притоптують, на відстані півметра від стовбура насипають валик заввишки 15 см, в утворений майданчик виливають 25-30 літрів води.

Соромно зізнатися, але в перший день війни на мене напав понос і сильно нудило. Я думала, що чимось отруїлася. Думала, якщо прилетить в будинок бомба, то як я неестетично помру зі спущеними штанами на унітазі. Смішна смерть. Дні проходять, як роки, здається, що мирне життя — це щось далеке і недосяжне. Але в мене є запас терпіння і злості. І ще є запас таблеток, які мені життєво необхідні. Якщо вони закінчаться, то я нелегко помру за три місяці. В Інтернеті пишуть, що врешті решт засну. Ну хоч висплюся. Мені не хочеться створювати проблеми моїм рідним, щоб вони нервували. Не хочеться бути слабкою ланкою, тягарем, якщо наше місто оточать. Не знаю, як люди з моїм діагнозом і без таблеток в оточенні. Потерпіть, любі. Потерпіть, ми переможемо. Намагаюся не думати про тих, кому потрібен інсулін. У них гірша ситуація, ніж у мене. У них немає трьох місяців.

Оскільки коренева система у цієї форми яблунь поверхнева.... Сьогодні теж понос і нудить. Тільки що пішла вирвала. Так що там з яблунями? Ага треба не допускати, щоб коріння пересихало. Постійний полив і мульчування. Треба зафіксувати все в текст. Він буде свідком, коли я забуду.

А мій племінник в Москві, п'ятирічний Андрюша, залишився з нянею, знайшов портрет Путіна, взяв ножиці, порізав його на дрібні шматочки і сказав: «Щоб ти здох». Няня налякалася, насварила батьків, попередила, щоб він в садочку такого не робив.

У ці дні люті і ненависті є потреба в любові і людяності. Моя молодша донька вагітна і дуже налякана ситуацією. Коли вона мені подзвонила, що повітряна тривога, а вона на вулиці і не знає де заховатися, в мене почали дрижати руки і ноги. Але нічого, нічого, повторюю я собі постійно. Нічого, треба просто почекати, поборотися і потерпіти біль. Це як народжувати. Потім дивишся на дитинку і думаєш, яка я молодець, я впоралася. Ми впораємося. Хочеться врівноважити лють любов'ю і

ніжністю. Моя вагітна Даша забрала з притулку маленьку дворнягу Булку. Булка розважає мою дитину і знімає трохи тривожності. А в нас з чоловіком з'явилася друга собака – Білка. Ми сповнені любові до малечі, хоча вона виглядає, чесно кажучи, як маленький кажанчик. І головне, ці колишні безпритульні Булка і Білка сповнені любові до нас. Потрібна рівновага.

Непомітно минає час. Місяці перетворюються в дні, дні в години, години в хвилини, секунди відмінили. Попри весну, літо і осінь - всередині мене 24 лютого. Сьогодні 256 лютого. Я навчилася плакати наново. Але дуже рідко це роблю. Психологи кажуть, що не треба думати постійно про те, коли закінчиться війна. Треба намагатися повноцінно жити. Ми намагаємося. Ми чекаємо. Війна закінчиться і тоді... Тоді я буду горювати за померлими, обіймати живих і відбудовувати свою країну. Мрію, що людям які підтримують армію путіна, буде соромно жити і соромно помирати. Соромно буде й тим, хто займав нейтральну позицію. Бо час розставить все на свої полиці, розкриє злочини, покарає винних.

Моя бабуса, наполовину татарка, мала успадкувати величезний яблуневий сад, від своїх татарських бабусі і дідуса. Але не змогла. По-перше, радянська влада відібрала яблуневий сад і знищила дерева, по-друге, навіть якщо б вона встигла успадкувати, то їй би не дозволили вчитися будь-де, набувати професію і заробляти собі на життя.

Я думаю, може це я винна, що почалася війна? Може мої думки про новий яблуневий сад, були зчитані абсолютним злом, Мордором, якому не до смаку все, що любить, творить, породжує. Яке віками знищує те, що може радувати і дарувати життя?

На 256 лютого, попри війну, постійні повітряні тривоги, бомбардування, відсутність світла і інтернету в мене є садочок зі 100 маленькими яблуньками. Вони чекають на свою весну і Перемогу.

Коли яблука наливаються, подбайте про опори для обтяжених плодами гілок.